

Nekatere dame skrivajo svoja leta, Vita Mavrič pa ob svoji 60-letnici ponosno napoveduje svoj novi avtorski projekt *La vita è bella*, ki bo 4. novembra premierno predstavljen na odru Cankarjevega doma. Glede na njeno dosedanje delo – festivale šansonov *La Vie en Rose*, predstave *Cafe teatra*, albume šansonov in izlete v druge žanre, vloge v predstavah in filmih ... – sploh ni dvoma, da nas tudi tokrat čaka umetniški presežek. Medtem ko ureja še zadnje podrobnosti – recimo kostume, ki ji jih bo spet ustvaril vrhunski Alan Hranitelj – smo jo ulovili tik po zaključku snemanja novega albuma, z željo, da se ozre na preteklo delo in, tokrat izjemoma, spregovori tudi o svoji čudoviti družini. Vita nam je zaupala, da se namerava v kratkem umakniti z odrov, saj si v tem življenjskem obdobju želi umetnost okušati bolj iz občinstva. To bo pustilo veliko praznino, saj takšnih perfekcionistov ne delajo več.

Tekst: SONJA JAVORNIK, sonjavornik@gmail.com
Foto: MATEJA J. POTOČNIK

Vita
Mavrič

Vedno sem preizkušala *svoje meje*

Kot svobodna umetnica ste izbirali zelo različne izzive. Praktično za vsak vaš projekt bi lahko rekli, da je oral ledino. Se strinjate?

V nekaterih segmentih sem jo gotovo. Najbrž je to predvsem povezano z mojim značajem. Vedno sem preizkušala svoje meje. Hkrati pa to sodi k mladosti. Takrat se ti zdi življenje strašansko dolgo in imaš občutek, da zmoreš vse, nobena ideja ti ni tuja in ničesar se ne prestrašiš. V tem je zagotovo tudi prednost mladosti. Potem te življenje izbrusi. Kar sploh ni slabo. Nasprotno!

• Kaj je vaš največji uspeh? Morda to, da ste imeli prvo zasebno gledališče Café teater? Da ste leta pripravljali festival šansonov La vie en rose – prireditev, ki bi jo prej povezali z državno subvencijo kot zasebno iniciativo?

Težko odgovorim na to vprašanje, ker ničesar od naštetega nisem načrtovala. Vse je nastajalo sproti. Niti od daleč si nisem predstavljala, da bo Café teater živel dvajset let, še manj, da bo festival trajal petnajst. Kaj šele, da bom pri svojih letih še na odru. Živela sem v trenutku. Pravzaprav še danes živim tako.

• Vaši glasbeni projekti so vedno imeli rdečo nit – recimo Brecht, Vitomil Zupan, Jani Kovačič, slovenski pesniki ... Kako ste se odločili, komu boste posvetili čas?

Sem poustvarjalnica; tisto, kar se me dotakne, predelam s svojim pogledom in čutenjem. Moje poti se začnejo podobno – z idejo, ki zraste v koncept, s skladbami, ki se počasi postavljajo na noge. To traja mesece, večasih leto ali več. Potem pride na vrsto Jaka Pucihar, moj dolgoletni glasbeni sopotnik, pianist in skladatelj. Z njim razpravljava, iščeva, rušiva, gradiva, prestavljava tone in misli, in ko končno prideva v studio, se vse spet postavi na glavo. (smeh) To je večna hoja naprej in nazaj.

• Zelo hitro ste se povezali z nekaterimi izjemnimi umetniki: Borutom Lesjakom, Mojmirjem Sepeptom, Arsenom Dedićem, Janijem Kovačičem ... Kako pomembni so bili za vašo kariero?

Splet naključij, ki najbrž niso bila naključja in so ti že kako namenjena. Z Arsenom sva se spoprijateljila, ko sem dobila glavno vlogo v zadnjem jugoslovanskem filmu. No, ko to izrečem, se pa res počutim staro. Pa saj tudi sem. (smeh) Mojmir mi je sam ponudil sodelovanje. Borut Lesjak je bil korepetitor pri moji prvi vlogi v muzikalu Mestnega gledali-

šča in sodelovanje se je nadaljevalo spontano. Vsi soustvarjalci so zame pomembni. Jani Kovačič zagotovo najbolj. Od njega sem se zares ogromno naučila. Naredila sva kar nekaj skupnih projektov, sodelujeva in prijateljujeva že 25 let. On je dragocen umetnik.

• Vas je Arsen vedno le nasmejal? Kolikor vem, je znal biti tudi zelo oster.

Hja ... Nikoli nisi vedel, kateri Arsen te bo pričakal na drugi strani telefona. Sicer pa so bile njegove pripombe praviloma polne duhovitih dovtipov. Če pa so že bile pikre, in pikre so bile pogosto, so bile izrečene s takim vražjim šarmom, da mu dolgoročno ničesar nisi mogel zameriti.

• Z Mojmirjem ste prijateljevali in sodelovali najdlje, kajne?

Najdlje. Bil je najožji družinski prijatelj in ga z leti vse bolj pogrešam. Na smrt se pač ne navadiš. Pravijo, da čas zdravi rane, pa jih ne. Največ, kar lahko dosežeš, je, da se naučiš z njimi živeti. V zadnjem desetletju sem izgubila kar nekaj prijateljev. Trudim se to sprejeti, pa mi ne uspeva najbolj.

• Kulturna scena se je v teh desetletjih močno spremenila. Katere spremembe so vas najbolj razočarale?

Nočem zveneti resignirano, a ko tolikšno število Slovencev oporeka dodatek pri upokojitvi največjih umetnikov naše dežele, se počutiš zelo osamljeno in popolnoma odveč. Moram priznati, da me je to šokiralo. Ampak ni se spremenila samo kulturna scena, spremenil se

Jaka Pucihar o sodelovanju z Vito: Naporno, a vredno

Pianist, skladatelj in profesor na glasbeni akademiji Jaka Pucihar je Vitin dolgoletni sodelavec, ki pravi, da je njuno sodelovanje vedno zelo intenzivno. »Ima zelo jasno predstavo, kaj želi, pa vendar imam ob tem dovolj prostora, da lahko tudi sam naredim kaj po svoje. Zaradi njenega perfekcionizma je seveda sodelovanje tudi malo naporno, se pa na koncu vedno izkaže, da je bilo vredno.« Skozi leta se je njun odnos spreminjal. »Postal sem precej samozavestnejši – tudi in predvsem s pomočjo Vite. Trideset let sodelovanja z njo, ki v glasbo vstopa skozi vrata gledališča in prizmo besede, je bilo zame kot glasbenika nov moment v dojetju umetnosti, kjer se prepletajo glasba, beseda in igra. Zelo sem ji hvaležen za to izkušnjo.«

je ves svet. Vse bolj imam občutek, da ne spadam več vanj.

Ob svojem jubileju ste pripravili poseben projekt La vita è bella. Kakšno glasbeno poslastico ste pripravili tokrat?

Nekaj malega retrospektive, veliko novitet in zelo razkošen program. To bo moj zadnji koncert v tako obsežni zasedbi.

• Tokrat boste imeli na odru Simfonični orkester RTV in Big Band. Se veselite?

Zelo. V mladih letih sem veliko sodelovala z orkestrom, z njimi sem posnela tri albume. Zatem sem se vse bolj posvečala intimnim izvedbam in že skoraj pozabila, kako veličastno zvenijo. Počasčena sem, da lahko sodelujem z njimi. To bo lep, zaokrožen zaključek moje poti.

• Tokrat imate v programu tudi delo svojega brata Vinka Möderndorferja.

Nekaj malega. Njegova poezija je šele delo v nastajanju.

• Vinko je režiser, pisatelj, pesnik ... Bi lahko izpostavili kakšno njegovo delo, ki vam je še posebej ljubo?

To je povsem nemogoče. Na pamet vam ne znam povedati niti števila njegovih romanov, pesniških zbirk, gledaliških predstav ali filmov. On je ... preprosto neverjeten. Ne vem, kako je vse to spravil na svet v enem samem življenju.

• Zelo sta povezana, kajne?

Zelo sva navezana drug na drugega, podpirava se v vseh vidikih. V družini, iz katere izhajava, ni nikogar več med živimi in to naju je še bolj povezal. Med drugim je najboljši možni stric mojima sinovoma. Takšnih ne delajo več. (smeh)

• Vaši gostji bosta poleg Jureta Ivanušiča Mia Žnidarič in Alenka Godec. Zakaj prav onidve?

Mia in Alenka sta moja generacija. Skupaj smo se kalile, pa čeprav

● Čprav iz ozadja, je pri vseh vaših projektih zelo pomemben vaš mož, arhitekt in scenograf Andrej Stražisar.

Ja, Andrej je stric iz zaodrja (*smeh*) – kot vsi scenografi. Morda se kateri od njih kdaj opogumi in stopi iz ozadja, ampak moj Andrej vam raje nariše deset hiš, sto scenografij in še kaj drugega, kot pa da bi to počel. Seveda se kdaj znotraj svojega dela tudi mora izpostaviti, ampak mukoma. Skupaj sva 32 let in od prvega dne soustvarjava. Seveda je zame več kot pomemben sodelavec. Vizualna podoba koncerta je od nekdaj v njegovih rokah in vedno presežna. Nanj se res lahko zanesem; odnese mi dobršen del bremena.

● Z Andrejem sta ustvarjala tudi različne dogodke, prireditve, predstave ... Kako je sodelovati z možem?

Ne znam odgovoriti, ker gre za način življenja. Edini, ki ga pozna. Vse je prepleteno. Drugače sploh ne znava. Takšna je najina vsakdanjost, že odkar sva se spoznala.

● Svoja sinova ste vedno ščitili pred mediji. Danes sta že polnoletna – Gašper je novinarski kolega,

»Čez dve leti bo za menoj štirideset let neprekinjenega guljenja odrskih desk in takrat se dokončno poslovim. Morda še kaj posnamem za lastno veselje, nastopala pa zagotovo ne bom več. Rada bi se posvetila še drugim oblikam ustvarjanja, ki čakajo name, in umirjenemu staranju z možem.«

mlajši Andraž pa študira na filozofski fakulteti.

Želela sem, da imata popolnoma vsakdanje otroštvo. In sta ga tudi imela. Moje mnenje je, da če se otrok želi fotografirati in izpostavljati, naj to počne zaradi sebe. Ampak da prideš do tega, moraš najprej odrasti. Zdaj pa se lahko odločata vsak po svoje in kakor želite.

● Otroka sta bila pri vas vedno na prvem mestu. Kako je zdaj, ko se osamosvajata?

To je super! Končno imava z možem spet čas za dvojino. Starejši je neobvladljiv garač in ga komaj še kaj vidim. Mlajši ima pa poleg študija tako širok socialni krog, da se mu ves čas kaj dogaja, in ga prav tako bolj malo vidimo čez teden.

● Kako vam je bilo kot edini ženski v domači hiši? Ste imeli fante

pod kontrolo ali je bilo bolj obratno?

Če bi vprašali sinova, bi najbrž rekla, da sem bila zelo stroga mama. Jaz bi rekla načelna. Permisivne vzgoje pri nas res ni bilo. Kar pa se moža tiče ... je njih sploh mogoče imeti pod kontrolo? (*smeh*) Po pravici povedano, tega ne bi niti želela. Kontrola zame pomeni, da partnerju ne zaupaš. Brez zaupanja pa noben odnos ne obstane.

● Se res nameravate čez dve leti posloviti z odrov? Torej niste med tistimi, ki si želijo nastopati do konca?

Pa saj to je do konca! (*smeh*) Na to sem se pripravljala zadnjih deset let in že večkrat omenila, da se moja pot bliža h koncu. V tem ne vidim nobene tragedije. Ko sem rekla, da zaključujem s Café teatrom in festivalom La vie en rose,

sem to storila in se nikoli več vrnila na staro. Takrat sem se zavedala, da je pred menoj le še kratek čas, da zapolnim praznino, ki je nastala v letih, ko sem se ukvarjala s produkcijo, organizacijo in ne vem čim še – le nase sem pozabila. Želela sem se vrniti na oder, ustvariti še vse, kar mi je ostalo na duši. In sem. Od zadnjega festivala La vie en rose, torej v zadnjih desetih letih, sem posnela kar pet albumov. Za menoj je neverjetno število koncertov in glasbenih predstav, doživela sem veliko in še več. Imam izpolnjeno življenje. Čez dve leti bo za menoj štirideset let neprekinjenega guljenja odrskih desk in takrat se dokončno poslovim. Morda še kaj posnamem za lastno veselje, nastopala pa zagotovo ne bom več. Rada bi se posvetila še drugim oblikam ustvarjanja, ki čakajo name, in umirjenemu staranju z možem. Vse življenje sem optimist in se tega, kar je pred menoj, v bistvu veselim. Imela bom čas za obiske gledališč, razstav, koncertov, končno bom prebrala vse romane, ki čakajo name na domačih policah. Skratka, prestopila bom v kategorijo, ki bo v skladu z mojimi leti in z menoj. Tako jaz to vidim. ■